

DISPUTATIO INAUGURALIS

216.

De

1628, 11
XXXX

IVRE PATRO-
NATVS ECCLESIA-
STICO, TEMPORIBVS
MAXIME NOSTRIS AC-
commodata,

24

QVAM

Divina favente gratia & clementia,

DECRETO NOBILISSIMÆ ET AMPLIS-
simæ in florentissima Argentoratensi
facultatis Juridicæ,

PRO SVMMIS IN VTROQVE IVRE PRIVILE-
giis & honoribus DOCTORALIBUS rite
obtinendis

Discutiendam proponit

DIETERICH HEVCHELIN NEOBVIRGO-
PALATINUS.

ARGENTORATI,

Excudebat PAULUS LEDERTZ,
M. DC. XXVIII.

7-23

DISPUTATIO IN AVGVRA LIS

AVRE PATRO

AVRE PATRO

AVRE PATRO

AVRE PATRO

DECRETO NOTISSIME ET AMPLIS

DECRETO NOTISSIME ET AMPLIS

DIETICH HEVCHLIN REOBVRO

ARGENTORATI

Argentorati

M. DC. XXVII

Σὺν Θεῷ.

DE JURE PATRONATVS ECCLESIASTICO.

THESIS I.

Uris patronatus usus quàm sit necessarius, quamque frequens, nemo est qui nesciat: quippe cum Ecclesiarum constructionem & dotationem maximè promoveat, patronorum quoque jus firmiter tueatur.

Vsus juris patronatus

Hac inducti cum frequentia, tum necessitate, statuimus præsentia de Jure patronatus Ecclesiastico, eius causis, effectis, subiectis, adiunctis &c. disputationis loco proponere, observato ordine & modo decenti.

2. Ne autem in ipso disputationis limine ὁμωνυμία vocabuli prætermissa errorem gignat, paucis illam explicabimus. In jure civili duplicem habet significationem, 1. Sumitur pro Domino servum manumittente, ex qua manumissione Jus patronatus oritur, quod quale sit à Dd. latè explicatur in ff. & C. tit. de iur. patr. 2. PATRONI dicuntur causarum advocati & defensores, ut est text. in l. rem novam. 14. §. patroni. 1. C. de jud. quo sensu etiam sæpiùs apud latinos authores usurpatum legimus, ut apud Cic. pro S. Roscio. His de causis ego huic causæ patronus extiti. In jure Can. similiter duabus significationibus scriptum invenimus. 1. in cap. dilecta 14. de excess. præl. PRO SUPERIORE in aliquo collegio: ut abbate, prælato vel etiam abbatissa. 2. In tit. de Jure patr. quæ significatio est huius loci propria, & subiectum circa quod.

Explicatio ὁμωνυμίας

Historiæ vocabulum PATRONUS accipiunt pro eo, qui civitates, nationes, insulasvè in fidem suscepit defendendas, quo

7-23

modo familia Marcellorum patrona fuit Insulae Siciliae. Et hodie in terris Imperii civitates imperiales pleraeque, praesertim minores, suos habent patronos & defensores, *Schutz und Schirms Herren*. Gail. 2. *Obs.* 54. *per tot.*

*Definitio
et ipsius.*

3. Sic ergo explicata homonymia bene sequitur definitio. Circa quam dandam maxima est Doctorum, ut semper fieri consuevit, pugna, alio alium corrigente, carpente, & definitionem ut inconvenientem pronunciante. Definitionem Hostiensis, qua dicit, Jus patronatus esse potestatem praesentandi instituendum ad beneficium simplex & vacans, rejiciunt Joh. Andr. & Dom. Cardin. ex hoc, quod non exemplificet totam quidditatem & substantiam definiti, ut latius exponit Rochus de Curte *in eleg. suo tr. de iure Patr. in pr. num. 1.* Eandem subit fortunam definitio Goffredi talis: Jus patronatus est autoritas sive potestas providendi Ecclesiae, proveniens ex beneficiis ante consecrationem ipsi Ecclesiae collatis. Carpunt enim praedicti Dd. verbum providendi, & verbum ex beneficiis. Unica illa transit sine insigniori quapiam reprehensione, quam habet Sebast. Medic. *in tract. defn. 56.* & sequitur Tholos. *in syntag. l. 17. cap. 4. num. 1.* videlicet, quod sit jus honorificum, onerosum & utile, competens alicui in Ecclesia, pro eo, quod de diaecesani consensu Ecclesiam fundavit, construxit, vel dotavit ipse, vel is a quo causam habet, solus vel cum alio concurrente.

*Differt ab
Electione.*

4. Et quod ad ulteriora aditum planiorem faciamus, paucis trademus, in quibus potissimum Jus patr. ab Electione, institutione, confirmatione, postulatione, & nominatione differat.

I. AB ELECTIONE differt ratione beneficiorum, quod haec est alicuius personae ad dignitatem vel fraternam societatem idoneae, servata forma canonicae facta vocatio. Et locum habet semper in collegialibus Ecclesiis & beneficiis, in quibus Jus patronatus haberi nequit, quemadmodum in simplicibus beneficiis. *c. Messana. 56. de elect.* Atque hoc verum est, quoad praesentationem rectoris Ecclesiae collegiatae, ubi tamen patroni circa jam factam electionem non indecenter postulatur assensus *c. sacrosancta 51. eod.* non quoad honores & similia, item quoad alia beneficia, ut not. Abb. *in cap. cum*

*Quae Eccle-
sia dicatur
collegiata
vel simplex
explicat
Tholos. tr.
de benef.
Eccles. c. 11.
num. 14.*

cum Ecclesia Vulterana 31. d. t. Et benè notandum, quod in Ecclesia collegiata patronus nunquam possit acquirere jus eligendi consuetudine contraria, quia illa dici debet potiùs corruptela. d. c. Mesana.

2. Differt ab INSTITUTIONE, ut prius & posterius. Institutio enim est præsentati à patrono confirmatio facta per Episcopum. Institutio ergo est præsentationis q. complementum, & perfectio in hoc, quod præsentatus à patrono tum demum potest administrare sacra, si institutio facta fuit.

Institutione.

3. Differt à CONFIRMATIONE ratione beneficiorum. Confirmatio enim est electionis prius factæ corroboratio à competente facta. de qua latè Host. in sum. de confirm. util. vel inut. Breviter, quod electio est in beneficiis collegiatis, id jus patronatus in simplicibus: Et quod institutio in simplicibus, id confirmatio in collegiatis.

Confirmatio.

4. Differt à COLLATIONE Ecclesiæ vel patronatæ, vel non patronatæ. Collatio namque locum habet in non patronata, præsentatio verò in patronata. Est enim collatio libera beneficiorum concessio, quæ fit ab Episcopo in Ecclesia libera, vi suæ diæceseos, quæ regulariter Episcopo competit in omnibus Ecclesiis in suo territorio positis. c. omnes basilica. 16. quest. 7. Tholos. de Benef. Ecclesiast. cap. 39.

Collatione.

5. A POSTULATIONE differt ratione personarum, quibus beneficia conferenda sunt. Nam postulatio est alicuius personæ, quæ eligi prohibetur, non propter vitium perpetuum, sed propter defectum qualitatis, qui tamen postulatum non omninò inhabilem reddit, concors & canonica, à capitulo petitio. Est ergo postulatio gradus quidam & accessus ad electionem beneficii ipsam, quæ habilitatur postulatus ad eligendum, ut ipsi quasi spes quædam fiat certa de electione. Pro faciliori captu similia ponam duo, unum ex Jure civ. alterum ex feud. In jure civili simile est in SPONSALIBUS ab impubere celebratis. in l. sponsalibus 14. ff. de spons. Nam sicuti impubes nuptias contrahere prohibetur propter immaturam ætatem, in pr. Inst. de Nupt. sponsalia tamen celebrare non prohibetur, quibus de futuris nuptiis certior redditur. Ita minor triginta annis, quamvis ad Episcopalem dignitatem promovendus & eligendus.

Postulatio.

27-23

*Vid. c. Apo-
stolica. 8.
quest. 1.*

*Nominati-
one.*

*Ordinatio.
ne.*

*Modi ac-
quirendi
Fundatio.*

*Exstructio,
ubi requi-
ritur.*

gendus non fit. *c. cum in cunctis in pr. de elect.* postulari tamen po-
test, non obstante aetate minori. Inst. Can. *de postul. §. sciendum 2.*
In iure feudali similis est spes facta alicui à domino feudi sibi aperi-
endi. *Mit der Anwartsung eines Lehens. de qua est text. in c. Mori-*
bus. si de feud. defunct. Guil. 2. obs. 55. n. 2. Quod tamen non eò in-
telligendum, quasi ex postulatione jus acquiratur postulato peten-
di beneficium, prout illud habet, qui sponsalia celebravit. beneficia
enim non vacantia promitti non debent. *c. 2. de concess. prabend.*

6. Differt à NOMINATIONE, multitudine personarum præ-
sentandarum. Nam qui jus præsentandi habet, ille unicum saltem
præsentare potest una vice: qui verò jus nominandi, duos, tres aut
plures præsentare potest, ex quibus deinde liberum est Episcopo,
uni gratificari. Hinc nominatio est duorum, trium vel plurium, ut
idoneorum, electionis causa expressio. Tholos. in Synt. l. 17. cap. 12.
num. 4. Quale jus habent status Imperii in constitutione Assessorum
Cam. Imp. Nam ibi postquam unus desit esse assessor, status
vel circulus Imperii, cuius assessor officium deposuit, duos aut tres
alios idoneos nominare debet, ex quibus deinde Judex & Assesso-
res unum eligunt. *Ord. Cam. p. 1. t. 4. §. Wo auch.* Valde affinis est
institutioni & confirmationi ORDINATIO, quæ plerunque cum
institutione coniuncta est, quando scil. per preces solennes & ma-
num impositionem publicum ministerii munus examinatis & di-
gnis committitur. Quæ an necessaria sit, an vero adiaphora & in-
differens, vid. apud Theolog. *sub tit. de Minist. Eccles.* ubi contra
Pontificios, & imprimis Bellarminum disputant.

5. Ut verò ordo aliquis sit subsequentium. 1. trademus
modos acquirendi, ubi simul de persona acquirentis agetur. 2. One-
ra, honores, & utilitates Juris patronatus, ubi de adiunctis. 3. Mo-
dos amittendi, vel in perpetuum, vel pro una vice. 4. Usus fo-
rensem.

6. Primò igitur de MODIS ACQUIRENDI, qui varii
sunt & diversi. Inter quos primus est FUNDATIO, cum quis
fundum & locum, ubi ædificata est Ecclesia, concessit & assignavit.
c. nobis 25. vers. pro fundatione h. t. Guil. Redoa. de Simon. ment. c. 28.

num. 4. Secundus est EXSTRUCTIO. h. e. cum quis suis sumpti-
bus Ecclesiam ædificari curavit. *c. nobis 25. in pr. h. t.* Ubi requiritur

I. REL.

I. RELIGIO ÆDIFICANTIS ORTHODOXA. Paganus, enim Turca, Judæus, hæreticus, & qui à fide separatus est, privilegiis Christianorum non utitur, *l. quicumque 8. §. Vniversi 3. C. de heret.* Hæretici universi non Ecclesias, non monasteria sibi construunt, ne quod in gloriam DEI cœptum est, id ad nominis eius profanationem vertatur. *N. 67. c. 1. in fin.* 2. **DIÆCESANI CONSENSUS** d. c. nobis. *Ioh. de Selv. de benef. quest. 6. n. 14. part. 1.* Nemo enim Ecclesiam ædificet, antequam Episcopus civitatis veniat, publicè atrium designet, ibidemq; crucem figat, & ante præfinit, qui ædificare vult, quid ad luminaria, & ad custodiam, & ad stipendia ministrorum conferre velit. *c. nemo 11. dist. 1. de Consecr. §. sacra 8. Inst. de rer. divis. N. 67. per duo cap. prior.* ubi etiam hæc allegatur causa, ne videlicet speluncæ illicitæ, & non orthodoxæ Ecclesiæ ædificentur. *D. N. c. 1. in fin.*

Religio ædificantis orthodoxa. An illegitimi jus patronatus obtinere possint, vid. apud Gab. Pale. § lib. de Natis. c. 58. num. 8. Diæcesani consensus.

7. Prædicta observanda sunt in terris pontificiæ Religionis additis, ubi non consensus principis territorii, des Landts Fürsten vnd Oberherren/ sed Episcopi requiritur. *per jur. alleg.* Hodie post sancitam pacem religiosam, & suspensam jurisdictionem Clericorum Ecclesiasticam, quoad territoria Augustanæ confessioni mancipata, si cui ex Lutheranis, ut vocant, qui S. R. J. mediatè subiectus est, animus sit domum orationis exædificare, principem territorii adeat, & de consensu ad ædificium impertiendo supplicet, quo impetrato liberè opus aggrediatur. Sed quæstionis hîc est, An in eiusmodi casu patronus etiam instituendi jus habeat, an verò illud ad principem loci pertineat? Ad quod dubium pro tenui facultate respondeo, pertinere jus instituendi ad principem, sic ut debeat patronus præsentatum ad consistorium, vel superattendentem remittere, à quo examinetur & ordinetur. Huius assertionis rationem deduco 1. ex eo, quod eius est institutio, cuius datio consensus, Atqui in hoc casu principis est consensus. E. & institutio. Et ita observari locis in plerisque patet ex Ecclesiarum ordinationibus. Kirchen Ordnungen. quarum quædam etiam hoc statuunt procedere in Jure patronatus stante adhuc Papatu acquisito. *Menburg. Kirchen Ordnung. tit. Von dem Predigampt/ §. Zum anderen/ wie wol wir. Hessische Kirchen Ordnung/ sub tit. Von annehmung vnd bevrlaubung der Prædicanten.* quam transcripsit *Reinköng. l. 3. cl. 1.*

7 23

cl. 1. de Regim. Eccles. c. 9. num. 57. Secundo probatur ex eo, quod vi transactionis Passaviensis de Anno 55. examinatio & institutio, ut pote species Jurisdic. Ecclesiasticæ, (quod expressis verbis dicitur in alleg. ord. Hassia. §. Jedoch diereitl. &c.) in principes loci & territorii sunt translata, Episcopis verò adempta. Sin verò aliquis immediatè subiectus est; & Ecclesiam extruere cogitat, nullius consensu opus habet, sed illud suo jure facere potest, in tantum, ut etiam instituendi jus habeat. Quamvis etiam immediatè Imp. subiecti futurum Ecclesiæ ministrum ad proximum ministerium & collegium Ecclesiasticum remittant examinandum & ordinandum, illi præsertim qui vel unicam saltem Ecclesiam sub sua jurisdictione habeant. welche nicht mehr als eine Pfarz zubestellen haben/ quod tamen nullum jus collegio tribuit, sed liberum est cuique suos eò remittere, quò volet, cum sit actus meræ facultatis.

8. Et hic consensus est expressus: qui quanquam in ædificanda Ecclesia requiratur, semper tamen ubi apparet, quod Ecclesia habet campanile, vel alia Ecclesiæ signa, præsumitur auctoritas & consensus Episcopi intervenisse. Selv. d. quest. 6. num. 49. & 50. per jur. ibid. allegat. præsertim quando constat scivisse Episcopum, id quod actum est, & nullam habuisse causam ad contradicendum. c. nullus 17. h. t. Nisi enim iusta contradicendi causa subsit, ad consensum compelli potest. d. c. nullus.

Dotatio.

9. Tertius acquirendi modus est DOTATIO. Quæ fieri debet ab ipso extructore & ædificatore Ecclesiæ: (quanquam & ab alio fieri possit,) qui enim Ecclesiam aggreditur ædificare, ipso facto videtur se obligare ad eam dotandam, non aliter, quam pater generans filiam c. pia mentis 16. quest. 7. c. nemo 51. dist. 1. de Consecr. c. cum sicut 8. de Consecr. Eccles. vel alt. Quo etiam cap. 8. utitur Paulus de Citadinis in tract. suo de Jur. Patron. caus. acquir. secund. quest. 7. num. 34. contr. gl. ad d. c. pia mentis. quod ob favorem Ecclesiarum etiam post consecrationem possit dotari, ad hoc, ut ius patronatus acquiratur, retrahendo videlicet dotationem ad illud tempus primum, perinde ac si ab initio facta fuisset ante consecrationem. Tholos. tract. de benef. Eccles. c. 17. num. 4. Nec obstat, quod l. servitutes 14. in fin. dicit: Servitutes per loca religiosa nulli deberi: hîc enim non constituitur servitus nova, quæ rem sacram
aut

aut religiosam profanet, eiusque conditionem deteriore reddat, multò minus ipsi advesetur, aut contraria sit, quod adducit *gl. ibid. pro fund. part. negat.*

10. Et cum Dotatio ad substantialia Ecclesiæ referatur, quâ non esse ad esse producitur; (sano tamen loquendi sensu) Episcopus sanè in constructione novæ Ecclesiæ maximè providere debet, ut bona fundatoris aut ædificatoris ad dotationem quoque sufficiant, ne si idoneam pro dote cautionem exigere omittat, vel sine dote Ecclesiam consecret, ipse eam dotare teneatur, sicut tenetur providere illi, quem ordinavit sine titulo. *c. Episcopus 4. de præb. & dign. gl. ad c. 8. de consecr. Eccles.* Quod tamen verum dicit esse ibidem *gl. 1.* dum modo fiat sine læsione Ecclesiæ, cui Episcopus præest, ne delictum personæ in damnum Ecclesiæ convertatur. *c. si episcopum 16. quest. 6. 2.* facultates fundatoris prius sint excussæ, nec sufficientes ad dotandum inventæ. aliàs enim ad dotationem ipse cogetur. *c. pia mentis 16. quest. 7.* Ut & hæres eius, qui fundavit. voti namque obligationem ad hæredem transire constat. *l. 2. in fin. l. 9. ff. de pollicit. Tholos. de benef. Eccles. c. 15. n. 3.* ubi latè de Ecclesiarum dote.

11. Atque hi tres acquirendi modi, vel in unam concurrunt personam, quod unus idemque & fundat, & ædificat, & dotat: quo casu & sibi soli jus Patronatus acquirit: vel sunt in diversis personis. Cùm absurdum non sit, unius Ecclesiæ plures esse patronos, si videlicet plures sufficienter eum dotaverint, aut unus fundaverit, alius ædificaverit, tertius verò dotaverit; quomodo etiam iis omnibus jus patronatus æqualiter competit, non observato eo, quod unus parum posuit in dote constituenda, alius multum, dum modo de his fuerit, qui aliquid posuerunt in dote constituenda, ut loquitur Innocent. pater veritatis, in *c. perlatum. 1. n. 2. & seqq. h. t.* Ubi simul addit, quod ratione dignitatis & maioris dotis fieri possit, ut unus patronorum duas habeat voces vel plures in præsentatione. Et si plures sunt patroni, super tali jure inter se convenire possunt, ut alternis vicibus præsentent. *Cl. plures 2. h. t.* quæ conventio realis est, non personalis, ut etiam ad hæredes & successores transferatur.

12. Quartus acquirendi modus est **VENDITIO CUM UNIVERSITA-**

Venditio cum universitate.

27-29

VERSITATE. Cùm enim jus sit non merè temporale, sed spiritu-
alibus adnexum, *c. de jure 16. eod.* & propterea ipsum etiam cense-
atur esse spirituale. *l. quæ religiosis. 43. ff. de R. V.* quia mixtum se-
quitur naturam simplicis dignioris. *Gail. 1. Obs. 38. n. 7.* per se vendi
non potest. *l. & liberi 4. ff. de contr. empt. gl. ad cl. c. 16. c. cum se-
culum. 13. h. t.* Quod si emitur vel venditur specialiter, simonia est,
& debet emptor tali jure empto spoliari, ecclesia verò efficitur libe-
ra. *Innoc. in c. quia clerici 6. d. t.* & sic excutiendo jugum patro-
natus, erit patrona sui ipsius effecta. *Guil. Redo. de simon. ment. p. 3. c.
13. num. 8. & seqq.* Ubi pluribus examinat modum faciendæ vendi-
tionis, quem hîc refero. Et quod dictum est, jus patronatus per u-
niversitatem transferri, ampliatur procedere eo casu, ut si consistat
in aliqua universitate temporalium, & universitas transeat solùm,
quoad dominium utile, etiam jus patronatus transit, nisi speciali-
ter sit exemptum. *c. ex literis. 7. cum gl. ibid. h. t. Sichard. conf. feud.
ult. ubi loquitur in terminis.*

Succesio.

13. Sextò acquiritur Successione vel testamentaria vel
ab intestato, hæredibus suis & extraneis, masculis & fœminis,
argum. c. perlatum 1. h. t. c. filiis. 16. quæst. 7. qui omnes coniunctim
pro una habentur persona, in stirpesque succedunt, non in capita.
Cl. fin. h. t. Quia enim res simplex est & indivisibilis, ad quemlibet
hæredum, etiam ex inæqualibus partibus in solidum transit, quoad
omnem eius effectum, honorem putà, onus & emolumentum, præ-
terquam quoad præsentationem, quæ ita est apud omnes simul,
quia apud nullum singulariter. *Innoc. in c. perlatum. 1. num. 2. & 3.*
Non tamen hæredibus est concessum, in patronatis Ecclesiis à præ-
cessoribus institutos absq; causa deponere. absurdum enim vide-
tur, ut ad singulas patronorum secundùm humanam conditionem
mutationes, Ecclesiarum ordinationes mutantur. verba sunt *c. que-
rimoniam. 9. h. t. Vid. Covarr. variar. resol. lib. 2. cap. 18. num.
6. & seqq.*

*Q. An pos-
sit legari?*

14. Circa successionem non incongruè quæritur, An jus
patronatus possit legari? Pro affirmativa videtur facere, quod
quia de eo possumus testari. E. etiam illud legare. eadem enim ra-
tio est principalis, quæ accessorii, & legatum sequela testamenti.
Sed

ZZE

Sed non obstate hoc negativa verior est, videlicet, quod non possit legari, nisi de consensu Episcopi, aut Pontificis. Cum enim legatum modus sit singularis, quo Jus patronatus acquiri non potest. *Ioan. Dilectus de art. testand. caut. 67.* testatori jus patronatus legaturo suadet, ut cautus sit in obtinendo Episcopi consensu prius, quam leget, ne eo mortuo tale legatum inutile sit & nullum. Hoc tamen addit, quod consensus Episcopi etiam impetrari possit, post testamentum conditum, & vivente adhuc testatore. *c. suggestum 2. argum. c. cura 11. h. t.* Potest etiam hoc modo sustineri legatum, si relictum sit sub conditione, si Episcopus consenserit. *Dilectus d. l. caut. 69. in fin.*

15. Septimò acquiritur DONATIONE, cuius consideratio respectu duplicis donatarii duplex est. Aut enim donatur laico, aut Ecclesiastico. Si laico, donatur cum consensu Episcopi. *c. ex insinuatione. 14. h. t.* ut scilicet ipse Episcopus videat, an expediat Ecclesiæ mutare patronum. Nam si vellet Jus patronatus donare potentiori seu tyranno, tunc Episcopus non debet consentire. *Ioan. de Selv. de benef. part. 1. quest. 5. num. 15.* Qui aliàs cogi potest ad consentiendum per Archiepiscopum, si nulla subsit causa dissensus. *Panor. in c. nullus. 13. h. t.* Si verò Ecclesiastico fiat donatio, intuitu Ecclesiæ Episcopi consensus non requiritur, quia clerici si terminos excedunt, facilius corrigi possunt per Episcopum, quam laici, quam diversitatis rationem assignat Paulus de Citad. *de Iure Patron. part. 9. num. 10. in fin.* De non necessario consensu in donatione Ecclesiastico facta textus est. *in c. 61. laicus c. de l. Patr. 116.*

Donatio.

16. Circa PRÆSCRIPTIONEM maxima est Doctorum omnium dissensio. Pro qua feliciter solvenda sequentes pono conclusiones. I. In Ecclesia libera jus patronatus præscribi non potest, nisi annis quadraginta, accedente bona fide & iusto titulo, *c. si diligenti 17. de præscr. Innoc. in d. c. 17. ad verb. titulus. & gl. ibid. ad verbum: Justus titulus. sine titulo tanto tempore, cuius non extat memoria. c. 1. de præscr. in 6.* 2. In patronata Ecclesia præscribitur Jus patronatus annis X. vel XX. pro ut reliqua jura. Non enim per talem præscriptionem conditio Ecclesiæ fit deterior, sed patroni prioris, qui excluditur ab illo iure,

Præscriptio.

B 2 per

27 - 23

per præscriptionem alterius. *Balb. de præf. partis 1. part. 5. princip. quest. 9. num. 4.* Et acquiritur possessio Jur. Patr. per unicum solummodo præsentandi actum, ut est apud *Guil. de Bened. ad c. Raynutius. de testament. super verbo: Et uxorem nomine. decis. 1. num. 25.* ubi etiam ulterius progreditur dicendo, quod, quia semper præsumatur, beneficia suos habere fundatores & dotatores, etiam contra Ecclesiam liberam à laico Jus patronatus acquiratur, per unicum actum, etiam si aliter non probet. in quo tamen ipsi non consentio. per *ca. omnes basilicæ 16. quest. 7.* Addenda est 3. quod patronus compatronum suum, vel ipsa Ecclesia, aut Episcopus patronum à Jure Patr. excludere possit, per prohibitionem, accedente patientia compatroni, & legitimo temporis curriculo, pro ut illud in servitutibus observatur negativis. Hanc præscriptionis materiam per aliquot pag. & conclus. latè prosequuntur *Covarr. ad Reg. possessor mala fidei. in 6. §. decim. p. t. & Balb. d. loc.*

An jus patronatus permutatione possit acquiri vid. *Guid. Pap. decis. 374.* Item, an ius patronatus competens primogenito, transeat in emptorem. vid. apud *Tiraq. tract. de primog. fol. 447.* Ubi plures de hac materia enucleat quæstiones. it. ad *l. si unquam C. de revoc. donat.*

Effectus.

Onus.

Honor qui maximus est in Præsentatione.

17. His modis iure patronatus acquisito, transeunt etiam in acquirentem iuris patronatus adiuncta: quæ potius effecta vocabis. Onera videlicet, honores & emolumenta. **ONUS** præcipuum consistit in hoc, quod patronus pro Ecclesia patronata sollicitudinem gerere, ab omnibus oppressionibus illam pro posse defendere, & procurare debet, ne bona eius dilapidentur. *c. filiis 16. quest. 7. Innoc. in rubr. h. t. c. quicumq. 16. quest. 7.* **HONOR** consistit in tribus. 1. In **PROCESSIONE**, quæ debetur patrono in Ecclesia patronata *c. nobis 25. h. t.* 2. In **SEPULTURA**, quæ patrono honestior præ aliis concedenda. 3. Potissimum in **PRÆSENTATIONE**, de qua paulò fusiùs. Præsentatio autem nihil aliud est, quàm nominatio facta à patrono instituendi ad beneficium vacans. Ubi considerandum, quale vacet beneficium, ut secundum eius qualitatem persona sufficiens & idonea.

nea presentetur. *c. grave 29. de prob. c. relatum 3. in fin. de concess. prob.* Idoneitas autem consistit 1. In legitimis natalibus. Cum enim Ecclesie honestas maxime deformetur ex eo, quod non legitime nati, ad dignitates, personatus, & alia beneficia, curam animarum habentia, promoventur, PP. GREGORIUS IX. in *c. fin. de fil. presb.* districtius inhibuit, ut predictis personis, a dignitatibus, personatibus & huiusmodi beneficiis amotis, ea personis legitime natis conferantur. *c. ut filii. 1. cl. t. cum seqq. aliq. Tholos. de benef. Eccles. c. 35. per t. Gabriel. Palaotus. S. R. E. Card. lib. de nothis spurisq; filiis c. 57. & seqq.*

Nihil tamen prohibet, quin pro diversitate beneficiorum vel Papa, vel Episcopus, ob insignem morum honestatem, & literarum scientiam, unde maxima ad Ecclesias proventura sit utilitas, accedente insuper aliorum legitime natorum idoneorum penuria, dispensare non possit. *t. t. de filiis presb. in 6.* Ubi notandum, dispensationem natalium pro beneficiis obtinendis expresse fieri debere in ordinatione, non enim inducitur ex collatione simpliciter facta. *gl. ad c. un. in verb. dispensare, de etat. & qual. presb. in 6.* Et dispensatio fieri debet ab eo, qui super hoc potestatem habuerit. *c. fraternitati 2. de schism.*

18. 2. Consistit idoneitas in ætate legitima coniuncta cum scientia literarum, & gravitate morum. *c. grave 29. de prob. c. cum in cunctis 7. in pr. de elect.* Indecorum enim est, ut hi debeant Ecclesias regere, qui non noverunt gubernare seipsos, cum ad Ecclesiarum regimen tales admittendæ sint personæ, quæ discretionem præmineant, & morum præfulgeant honestate. *c. indecorum 3. de etat. & qual. presb. cum c. seq.* Ut verò sunt varii beneficiorum gradus, quorum unus altero dignitate præstantior: ita & ætas præficiendorum non una est & eadem. In genere, nullius Ecclesie regimen minoribus XIV. concedatur. *d. c. indecorum.* quanquam non minus etiam hac in parte dispensari possit, prout talis casus ponitur in *c. ex ratione 2. de etat. & qual.* ubi pueris, qui sunt intra decennium constituti, Ecclesie fuerunt concessæ, quæ tamen non per laicos, sed clericos disponebantur usque ad ætatem justam. *t. t. de etat. & qual.*

B 3 Quod

27-23

Quod attinet ad LITERARUM INSCITIAM, notandum est, illam non solum obstare presentando & instituendo, sed etiam (si ita enormis sit) jam promotum deicere. *c. fin. de atat. & qual.* Ubi Episcopus Grammatices ignarus ab administratione Ecclesie penitus fuit remotus. Scientia tamen in quibusdam beneficiis maior, in aliis minor exigitur, in omnibus sufficiens esse debet oneri & dignitati, ad quam quis promovendus est. Etsi enim desideranda sit eminens scientia, competens tamen toleranda. *c. nisi cum pridem 10. §. pro defectu. de renunc.*

19. MORES PRESENTANDI sint irreprehensibiles, sine crimine, ex quo scandalum possit oriri, ut sunt rei adulterii, periurii, homicidii, falsi testimonii, &c. quae crimina proposita, si ordine judiciario comprobata, vel alias notoria fuerint, prohibent ordines sacros accipere, vel in acceptis administrare, *c. fin. de temp. ordinat. Nov. 123. c. 12.* Generaliter quamvis infames ad beneficia non possint vocari *c. inter dilectos 11. de excess. prel. cum infamis portae dignitatum non pateant. reg. infamis 87. de R. l. in 6.* tamen infamia superveniens non semper privat dignitate infamatum, nisi interveniat sententia. Semper autem impedit habere beneficium de novo. *Boer. in addit. ad d. Reg. 87. c. super bis 16. de accusat.* Quia per patientiam multa tolerantur, quae si in iudicium venirent, reprobarentur. *c. cum jam dudum 18. de preb.*

20. Porro ratione personae presentandae memoria tenendum, quod nullus patronorum ad vacantem Ecclesiam, in qua jus patronatus obtinet, se ipsum possit presentare, quantumvis idoneus sit, quibuscunque studiis & meritis juvetur. *c. per nostras 26. h. t. c. cum ad nostram 7. de institut.* Debet enim inter dantem & accipientem personalis esse distinctio. *d. c. 26.* Sed filium suum, aut nepotem bene potest, ut tenet *Chassan. conf. 17. num. 12.* per multa jura ibid. alleg. Quod tamen non procedit in eo, ubi quis emit jus patronatus, ob eam duntaxat causam, ut filium suum presentare posset. *c. quia clerici. 6. de Iur. Patr. Laur. Kinch. cent. 3. opin. com. concl. 73. Simonia enim committeretur.*

20. Modi presentandi tres sunt. I. Ut fiat justo tempore. Quod tempus pro diversitate patronorum etiam variat. Laicis concessi sunt menses ad presentandum quatuor: clericis vero sex. *c. cum de*

de iure patr. in 6. Ratio quare longius clerico, quàm laico ad præsentandum conceditur tempus, adducitur à *gl. in d. c. un.* quia gravatus in uno, relevari debet in altero. per *l. eum qui 30. in pr. ff. de iurej.* Cùm enim laicus habeat privilegium aliud, videlicet, quod possit in præsentatione variare, hoc est, nisi iam præsentatum Episcopus instituerit, mutata voluntate alium possit præsentare, quod clericis indultum non est. Hi enim præsentatione semel facta, amplius variare non possunt, licet ille præsentatus à diæcesano institutus nondum sit. Sed locum hîc habet regula: quod ab initio est voluntatis, id ex post facto fit necessitatis. *l. in commodato 17. §. sic a. 3. ff. commod.* Ad hoc autem, ut clericus amplius variare nequeat, & præsentatio facta censeatur, requiritur præsentatio instituendî corporalis facta diæcesano, nec sufficiunt literæ, in quibus denominatur instituendus. *gl. & Dd. ad d. c. un. h. t. in 6.*

Addite his, quod si contingat, duos esse compatronos, unum laicum, alterum Ecclesiasticum, regulari eo casu ius laici secundum Ecclesiasticum, per ea quæ tradit *Felin. pro & cõtr. in c. 1. de præscr. argumento l. si communem 10. in pr. ff. quemad. serv. amitt.* Et hoc procedit etiam de casu, ubi plures sunt patroni laici, unus verò Ecclesiasticus, ut notat *Rocchus de Curt. in verb. Ius. n. 24. tract. de iur. Patronat.*

22. Secundus in præsentatione modus est, ut fiat de BENEFICIO VACANTE. Concessio enim, quæ de re non vacante facta est, de iure nullius esse potest momenti. *c. illud. 8. h. t.* Tertius modus est, ut fiat GRATIS, non interveniente pretio aut munere *c. ordinationes. 1. quest. 1. ne simonia totum infirmet actum. c. per suas 37. cum duob. seqq. de simon.* taliter etiam exacta duplicata restituenda. *c. audivimus. 41. ibid. Tholos. de benef. Eccles. c. 39.*

23. Probè tamen hîc notandum, quod per solam præsentationem, modo quantumvis legitimo factam, præsentatio ius plenum & tale non acquiratur, ut non requisita Episcopi institutione sibi præsumat, Ecclesiarum administrationem subire. Non enim patronus pleno iure confert, *c. quod autem. 5. c. illud præsumendum 8. & c. relatum 21. h. t.* Sed quod inchoatum est à patrono, ad probandum debet à diæcesano, cognoscendo, an persona præsentata ad beneficium vacans idonea sit, & sufficiens, cum ratione morum, tum ratione:

27-29

tione scientiæ literarum. Nullatenus enim inter Ecclesiasticos habendus est, si quis de manu personæ solius laicæ administrationem Ecclesiæ susceperit. *c. si quis deinceps. 16. quæst. 7.* quia huiusmodi personæ non intrant per ostium, verùm aliunde conscendunt, ac per hoc indigni sunt pastoris nomine, vel prærogativa gaudere. Commoniti beneficia resignent, aut nisi hoc fecerint, ab officio & beneficio alieni sunt, segregenturque, constituta etiam in eos laicos excommunicationis pœna, per quos Ecclesias obtinent. *c. relatum 21. h. t. c. si quis clericus. 16. quæst. 7.* Non tamen exinde sequitur, Episcopum spreto patrono aliquem posse instituere, quia institutio absque consensu patroni facta, ipso jure nulla est. *c. decernimus. 16. quæst. 7.* & nullius causa deterior debet fieri ex alieno facto. *l. omnib. mod. 1. in pr. ff. de alien. jud. mut.* Frenum iniecit Ecclesiasticæ huic institutionum jurisdictioni pax Religiosa de Ann. 1555. §. Damit auch obberührte. Ubi communi procerum consensu expressè sancitum est, in constitutionibus ministeriorum, in den Kirchen Bestellungen / omnem omnium Clericorum Jurisd. Eccles. quo ad Ecclesias reformatas, suspensam esse, quod latius explic. *supr. thes. 7.*

Commodū

24. **COMMODUM** juris patronatus summum est in eo, quod patroni eiusque liberi ad inopiam vergentes ali debent ex re- ditibus Ecclesiæ, *c. quicumque. 16. quæst. 7.* habita ratione personarum, facultatumque Ecclesiæ, ut etiam ministri, qui altari servi- unt, de altari vivere possint. *gl. ad d. c. quicumque. Ioh. Coras. de be- nef. cap. 6. num. 7.* Consideratio personarum facit, quod aliis ma- iora, aliis minora decernuntur alimenta. Rustici enim non vescun- tur pane albo, & aliis cibis delicatis, sed cepis, fabis & pane grosso, ut dicit *gl. ad l. servis. 99. in pr. ad verb. cibariis. ff. de leg. 3.* Nobili- bus contra maiores assignandi sunt pro alimentis redditus. Alendus est autem patronus, in domo sua, non in Ecclesia, aut domo pres- byteri, vel abbatis. *Petr. Rebuff. de cong. port. benef. num. 97.* Sed qua actione patronus ab Ecclesia alimenta petere possit, id apud Dd. non usquequaque expeditum est. Nos omissa longiori disputatio- ne pro diversitate casuum diversas dari actiones statuimus. Aut e- nim tempore ædificationis vel dotationis alimentorum loco certi aliquid est promissum, interveniente stipulatione, tunc datur con- dictio

dictio certi: aut promissa sunt quidem, sed non certa, tunc actio ex stipulatu competit: aut planè nulla promissa sunt, tunc condictio- nem ex c. quicumque 16. quest. 7. dari certum est.

25. Occurrit hîc dubium non exiguum. An videlicet ali- menta omnibus patronis indifferenter, & quibuscunque modis ad inopiam redactis, sint ab Ecclesia præstanda? Ad quod responde- mus, eiusmodi decoctoribus bonorum alimenta non deberi, ne ipsorum vitia aliis obsint, sibi ipsis verò profint. Ratio qua move- mur, ducta est à beneficio debitorum moratorio, quod vulgò quin- quennales appellant. Istud enim conceditur debitoribus non quibusvis, sed iis tantùm, qui vel infortunio, vel aliis casibus maio- ribus, quibus resistere non potuerunt, solvendo non sunt, quod ex- pressè sancitum est in Const. Imper. de Anno 1548. rubr. Von ver- dorbenen Rauffleuten. *ibi.* dieweil solche betrügliche / vnd schädliche Handlungen / die sich einem Diebstall wol vergleichen / den gemeinẽ Nutzen zu nachtheil gereichen / so setzen / ordnen vnd wollen wir / daß solche Handhierungen vnd Gewerbsleut / so sie fürsenglicher vnd be- rrüglischer weise &c. Quales sunt, qui aleã aut scortationibus bona sua dilapidarunt. l. 3. C. de aleat. & l. 1. C. de natur. lib. de quibus. vid. Azon. in sum. C. h. t. Quod si ergo huiusmodi prodigis, qui ubique malè in jure audiunt, beneficia denegantur saltem temporalia, qui- bus non debita tolluntur, sed exactiones illorum ad breve duntaxat tempus suspenduntur: multò magis his erit denegandum, qui ge- nio & crapulæ indulgendo facultates suas profundunt, & ab Eccle- siis ali desiderant. Sacrilegium profectò committunt, qui cum bo- nis suis sustentari potuissent, accipiunt quod pauperum est, & per abusum talium iudicium sibi manducant & bibunt. c. quoniam. 16. quest. 1. Ad finem hîc notabis in genere, quod, quamvis in Eccle- sia collegiata ædificatori, aut fundatori jus præsentandi non com- petat, reliqua tamen ex hoc jure provenientia attribuuntur, ut sunt alimentorum præstatio, honor processionis & sepulturæ. &c.

26. Ex jam dictis facilè est concludere, quæ sint juris patro- natus ADIUNCTA. I. Videlicet quod sit JUS SPIRITUALIBUS ADNE- XUM. c. de jure 16. h. t. id est, non simpliciter Ecclesiasti- cum aut sacrum, nec simpliciter seculare, sed quodammodo sacrũ, quodammodo seculare, quæ vocabula logici vocant ἀνάλογα. Quia enim

Adjuncta.

C

enim

27 23

enim laicis etiam competit, qui regulariter à dominio & possessione sacrorum arcentur, dicendum est, illud sapere naturam rerum temporalium. *Tholos. in Syntag. l. 17. cap. 4. num. 2. Guil. Redoa. de simon. ment. p. 1. cap. 28. num. 1.* qui hanc adducit rationem, cur dicatur spiritualibus adnexum, quia sit præparamentum ad ius spirituale, id est, ad institutionem obtinendam. Et quod Ecclesiasticum sit, adparet ex consequentibus, videlicet quod non possit vendi per se, nec recipiat æstimationem precii. *d. c. de jure 16.* Ex quo secundum resultat adiunctum, videlicet quod sit **INÆSTIMABILE**, nec aliquo pretio valeat definiiri. Tertium, quod sit **INDIVISIBILE**, hinc hæredes succedunt non in capita, sed stirpes, & quamvis vel mille hæredes sint unius defuncti patroni, tamen intuitu defuncti pro una reputantur persona ratione voti in præsentatione. *c. un. hoc tit. in 6.*

Modi amittendi pro una vice.

27. Hactenus de modis acquirendi, itemque effectis & adiunctis: sequuntur nunc **MODI AMITTENDI**. Amittitur verò jus patronatus, aut in perpetuum, aut pro una vice. Pro una vice quis amittit. **I.** Quando scienter indignum præsentet patronus Ecclesiasticus, non verò laicus propter beneficium variationis. Et de patrono quidem Ecclesiastico dubium non est, quin pro ratione occurrentis præsentationis beneficio suo privetur, & ad Episcopum pro illa vice pleno jure transferatur. *c. cum Vintonenses 25. c. cum incunctis 7. in fin. de elect. Tholos. in synt. l. 17. cap. 4. num. 13.* Sed an etiam laicus patronus pœnæ huic subiaceat, quæstionis est valdè controversæ? Paulus de Citad. in tract. suo de iur. Patron. part. 6. art. 7. num. 4. pro affirmativa concludit, dicens, quod patronus laicus, qui debeat Ecclesiam defendere, & omnem suam sollicitam operam intendere, ne operatio aliqua noxam attingat Ecclesiæ, scienter indignum eligens (rectius præsentans) dolosè faciat, qui dolus meritò sit coercendus. Quanquam verò hæc sententia nitatur argumentis non levibus, pro qua etiam favor Ecclesiarum militat, de jure tamen sustineri non potest, ideoque rejicitur à *Modest. Pistor. conf. 44. quest. 2. vol. 1.* & talis adducitur, videlicet quod laicus scienter indignum præsentans non privetur ipso statim jure, sed tum demum, si tamdiu in præsentatione sua perseve-

perseveraverit, donec tempus ad præsentandum concessum transeat. Et hanc opinionem defenderunt ante Pist. *Ioh. Andr. in c. cum vos 4. de off. jud. ordin. per c. perpetuo 7. de elect. in 6. Panorm. in c. cum in cunctis 25. §. fin. col. 2. de Elect.* Ubi dicit, quod quando poena imponatur à Jure ipso facto, nunquam habeat illa locum, nisi delictum fuerit consummatum, quantumcunq; inchoatum.

28. Secundò amittitur jus patronatus pro una vice, Si patronus tempus ad præsentandum concessum labi passus fuerit, nec aliquem præsentaverit: tunc enim devolvitur plena potestas pro una vice ex autoritate concilii Lateranensis *in c. sicut 1. & c. licet 3. de supplend. negl. pralat.* ad Episcopum, ut non expectata ulterius præsentatione patroni, idoneum beneficio vacanti præficere possit. *c. si verò. 12. h. t.* Et tempus hoc est continuo-utile. ut vocat Paul. *de Citad. part. 6. art. 3. num. 44.* quod incipit currere non à tempore vacationis: sed à tempore scientiæ, nec incipit currere impedito, putà per suspensionem, vel aliud impedimentum, ut est text. *notab. in c. quia diversitatem 5. de concess. prebend. Modest. Pist. d. conf. 44. quest. 7.* & hoc respectu utile est. Continuum verò est, quia, postquam quis scivit, beneficium vacare, etiam currit diebus feriatis, quia præsentare actus est divinis rebus inserviens, qui etiam diebus feriatis celebrari potest & debet. *arg. c. conquestus. 4. in fin. d. fer.*

29. Tertio amittitur jus patronatus per dissensum inter patronos, respectu personæ præsentandæ, aut juris, quòd quis patronorum compatrono suo fortè negat jus præsentandi competere. Nisi enim intra tempus semestre controversia fuerit determinata, licitum est Episcopo personam ordinare idoneam. *c. eam te. 22. h. t.* non expectato litis eventu. *Ioh. Bapt. Asinius, in lud. prax. §. 2. c. 12. num. 23.* Sin verò tales surrexerint inter patronos simultates, propter quas nolint sub uno presbytero Ecclesiam procurari, aut presbyter ab Episcopo ordinatus, officio suo canonicè fungi non possit, Episcopus, si aliter non potest, tollat inde reliquias, atque eiusdem Ecclesiæ claudat ostia, ut sacra nulla celebrentur in ea, donec ad concordiam redeant. *c. perlatum. 1. cum seq. 2. h. t.*

30. In perpetuum jus amittitur, vel per interitum Ecclesiæ *In perpe-*
 patro- *144700.*

27 29

patronatæ, vel per alienationem, vel per delictum, vel per renunci-
ationem juris. PER INTERITUM, si fortè Ecclesia incendio
consumpta fuerit, vel etiam terræ motu, aut vitio suo corruerit. *ar-*
gum. §. ult. Inst. de usufr. l. repeti. §. rei 2. ff. quib. mod. usufruct.
amitt. Dd. ad c. monasterium 2. de relig. domib. Cùm enim jus patro-
natus consistere non possit nisi in corpore, Ecclesia videlicet, ipsa
pereunte, necesse est etiam jura eius periri. LIMITATUR hæc
regula casibus duobus. 1. nisi patronus suis sumptibus Ecclesiam
reædificaverit, accedente consensu Episcopi, tunc enim ex nova re-
ædificatione jus patronatus redintegratur. Non tamen minuitur
ex hoc Ecclesiæ interitu totali, jus patronatus fundatoris, fundo,
aut dotatoris, dote salva existente, manent enim compatroni reæ-
dificantis. *Roch. de Curt. ad verb. construxit. num. 13.* Sed præferen-
dus est in reædificatione prior patronus extraneis, imò ab Episco-
po monendus, ut si velit, ipse reædificaret. *argum. c. potuit fin. de*
locat. & argum. l. necesse. §. ff. de in diem add. Ubi venditor necesse
habet, meliorem allata conditione, priorem emptorem certiorum fa-
cere, ut si quod alius adiecit, ipse quoque adiciat, & ita rem, aliàs
transituram, servet. 2. Limitatur, si unus sit patronus, qui Eccle-
siam ædificaverit & dotaverit simul, licet enim illa totaliter dirua-
tur, modò dos permaneant, nihil impedit, quo minus etiam secun-
dæ Ecclesiæ patronus existat: etiam si in alio loco, ac priore, reædi-
ficetur. Dos namque Ecclesiæ deservit secundæ, sicut deserviebat
primæ, *Innoc. in rubr. h. t. per text. notab. in c. 7. de relig. dom.*

31. PER ALIENATIONEM amittitur modis supr. in ac-
quirendo adductis, ultra quos est etiam permutatio, cum alio iure
spirituali facta. *Hofst. in sum. h. t. §. qualiter transferatur, arg. c. ne-*
mini 16. q. 7. PER RENUNCIATIONEM vel remissionem non solum
alicui compatronorum, sed & ipsi Ecclesiæ factam per sententiam,
vel adjudicationem iuris patronatus, aut per se, aut cum universita-
te factam *Paul. de Citad. part. 9.*

32. PER DELICTUM amittitur variè: primum delictum
est, si patronus propria manu, aut per tertium procuravit vel
Episcopum, vel eius Ecclesiæ, cuius patronus est, ministrum occi-
di, in tantum, ut nec is, nec hæredes eius usque ad gradum quartum
admittantur. *c. in quibus. pen. de pen. 2.* delictum est hæresis aut
aposta-

apostasia. Cùm enim hæretici & apostatae ab omni Ecclesiæ se-
parati sint communione. *c. ad abolendam 9. in pr. c. excommunicamus. 13. de hæret. & bona illorum ubique confiscentur. c. vergentis. 10. d. t.* neutiquam concedendum est, hoc unicum ius ipsis reserva-
ri integrum, cæteris omnibus deperditis, præsertim cùm sit spiri-
tuale, hæreticus autem contra spiritualia delinquat. Occasione
confiscationis, cuius hîc mentio facta est, Dd. quarunt, an ius pa-
tronatus ita simpliciter veniat in confiscatione? quod affirmat
*Guil. de Bened. ad c. Raynatus, de testam. sup. verb. Et uxorem nomi-
ne Adelasiam, decis. 5. n. 280.* Contrarium tuetur Decius *ad c. quan-
to 3. de jud. num. 7. & M. Antonius Peregr. de iur. fisci. l. 5. tit. 1. num. 72. & 121.* qui dicit, quod ius patronatus in extraneos transmissibi-
le, etiam ad fiscum transeat, non verò non transmissibile.

33. 3. Delictum est LÆSA MAIESTAS, cuius senten-
tiæ fundamentum ex præcedenti desumitur. quo ipso etiam utitur
PP. INNOCENT. III. *in d. c. vergentis. 10.* Quia enim secundū
legitimas sanctiones reis læsæ maiestatis capite punitis bona con-
fiscantur, filiis eorum vitâ solummodo ex misericordia conservata,
etiam quia universitas transfertur, ipsum ius patronatus transit ac-
cessoriè. *gl. in c. filiis 16. quest. 7. Paul. de Citad. part. 9. art. 20. n. 28.*
contra *Roch. de Curt. in verb. Ipse vel is, quest. 20.* contrarium asse-
rentem. Conatur Hieron. *Gigas de crim. læs. maiest. quest. 4. num. 4.*
contrarias duas has opiniones sic conciliare, quod prima procedat,
donec condemnatus vivat, ut scilicet eo vivente Episcopus præsen-
tet. posterior verò locum habeat defuncto condemnato, & tran-
seat tunc in hæredes *per jur. ibid. cumul.* Malè tamen.

34. 4. Est omne delictum, cuius pœna est, excom-
municatio maior, maximè in clerico. *Dom. de Rota decis. antiq. 160.*
Quia excommunicatio maior à cœtu fidelium, *c. si quem 19. de sent. excomm.* & ab omni actu legitimo separat & arcet. *c. Engeltrudam. 13. quest. 4.* Satis manifestum est, excommunicationis pœnæ
in nodatis, ius patronatus competere non posse. In omnibus ta-
men amittendi modis ex delicto observandum est, filios ex delicto
patris iure suo non privari, nisi tale sit cuius vel filius etiam partici-
peps sit, aut in quo metuantur hæreditarii criminis exempla quale
est Crimen læsæ Maiestatis. *l. quisquis 5.* Item si quis clericum ver-
beraverit,

beraverit, aut crimē hæreſeos, per jura ſup. alleg. Hæc quoad Jus Canonicum ex d. c. *vergentis*. Civile mitius hac in parte cum filiis hæreſicorum procedit, eos namque non ſtatim & nullo reſpectu adhibito, ſpe paternæ hæreſitatis privat, ſed tum demum, niſi à paterna pravitate ſint alieni. l. *Manichæos*. 4. §. *ſed nec filios* 6. C. de *hæret*.

35. Ultimò amittitur per ædificationem ſine conſenſu Episcopi factam, quòd excluſo jure patronatus cum dotibus ſuis Juribus applicatur Episcopalibus, niſi fortè alicui noceat, tunc enim deſtruenda Eccleſia. c. *nobis*. h. t. §. *diverſum*. *Inſt. Can. de Conſt. conſ. Eccl. vel alt.*

Uſus forenſis

36. Hactenus de modis amittendi, reſtat ultimum diſputationis membrum, Uſus videlicet forenſis, in quo potiffimū eſt forum competens, & illud pro ratione temporum & locorum varians. Quod enim pertinet ad illa tempora, quibus omnia erant ſub Pontificatu, cauſa juris patronatus non niſi Eccleſiaſtico judicio poterat deſiniri, propter connexitatem cum ſpiritualibus. c. *quanto* 3. de *judic*. Quæſtione ergo vel inter compatronos, vel Eccleſiam, aut patronum, ob denegata fortè alimenta, orta, judex erat competens diæceſanus. c. *decernimus*. 2. de *Judic. ſanè*. ſi patroni diverſarum ſunt provinciarum, lis debet tractari coram illo Episcopo, in cuius provincia patronata ſita eſt Eccleſia. c. *ſanè*. 3. de *for. compet.*

37. Aliud tamen quærendum eſt forum competens, controverſia inter patronum & Episcopum orta. Cùm enim in propria cauſa nemo poſſit eſſe perſona ſimul litigans & judex. l. *genera* i *unic*. C. *ne quis in ſua cauſa*. l. *quisquis*. 6. in *pr.* C. de *poſtul.* adeundus eſt index ſuperior, Archiepiſcopus videlicet, qui inter utrumq; litigatorum ſimpliciter, de plano, & ſine ſtrepitu iudicii, jus dicat. Cl. 2. de *Judic*. Veruntamen, licet hi ſint regulariter iudices competentes: tamen quia Romana curia mater eſt & magiſtra omnium Eccleſiarum, etiam in prima inſtantia cauſa hæc rectè agitur. c. *liceat ſin. de for. compet. Tholoſ. de benef. Eccleſ. c. 40. p. t.*

38. Hodiernis diebus, quib. Episcoporum iuriſdictio quoad proteſtantes eſt ſuſpenſa. *Conſt. Imper. de Anno 1555. de pac. religioſ.* §. *Darm it auch obberühre*: alii inter eos iudices ſunt conſtituendi, quod

quod casibus duobus includi potest. 1. Aut enim controversia est inter patronos mediatè Imp. subiectos, & tunc iudex est ipse princeps, vel magistratus illius loci, quo Ecclesia sita est. *d. c. sanè. 3.* quod etiam obtinet eo casu, quo controversia est inter mediatè & immediatè Imp. subiectos, si modò reus mediatu sit. 2. Aut lis est inter duos immediatè Imp. adiunctos, Electores puta, Principes &c. vel unum mediatè, alterum immediatè, sic tamen ut posterior reus sit, tunc iure austregarum iudices primæ instatiæ competentes iudices erunt ordinationis. *Ord. Cam. part. 2. art. 2.* Item mit Rechtsfertigung. Pertinet autem ad illos non solum caua possessionis, sed & proprietatis, nisi inter duos immediatos tanta sit de possessione contentio, ut iustus armorum metus subsit. Fundatur enim hoc casu Jurisdictio Cameræ etiam in prima instantia, non obstante privilegio austregarum, propter tranquillitatem publicam, quæ eiusmodi factionibus & motibus detrimentum facillè esset passura. *Ord. Cam. part. 2. tit. 21. Rubr. Daß die Sachen der Streitigen possession.* Et processus hic mométaneæ possessionis, celerrimè est expediendus, quo finito etiam Cameræ iurisdictio expirat, atque ordinarium possessorium coram iudicibus austregarum agitari incipit. *Ord. Cam. d. t. 21. §. Wo auch.* In secunda instantia ad Cameram reditur, ubi & possessorium agitur & petitorium.

38. Super sunt remedia possessoria, quæ varia & diversa. Si enim aliquis patronum in iure suo impediatur, competit ei actio contra impediendum confessoria, ex *l. utifru. 5. ff. si ususfr. Bl. in l. cum res. 12. col. 3. vers. item q. servitutes. C. de probat. Modest. Pistor. conf. 44. q. ult. in fin. vol. 2. Matthaus Gribaldus in com. opin. vocab. Jus patronatus. Datur etiam Interd. uti possidetis in possessione turbato, vel unde vi planè iam deiecto. *Frider. de Interd. c. 1. quib. casib. interd. uti possit cõpetat.* Hæc sunt quæ in præsentia de Jure patronatus proponere volumus, ubi lectorem benevolum admonitum volumus, nos magis ad præsentia respexisse tempora, quàm præterita. Actum namq; videretur agere, qui præter illa aliquid de Jur. patr. dicere voluisset, extantibus tam locupletibus hac de materia authoribus, *Rqcho vid. Paulo de Citad. & Lambert. &c.**

*Remedia
possessoria*

27 23

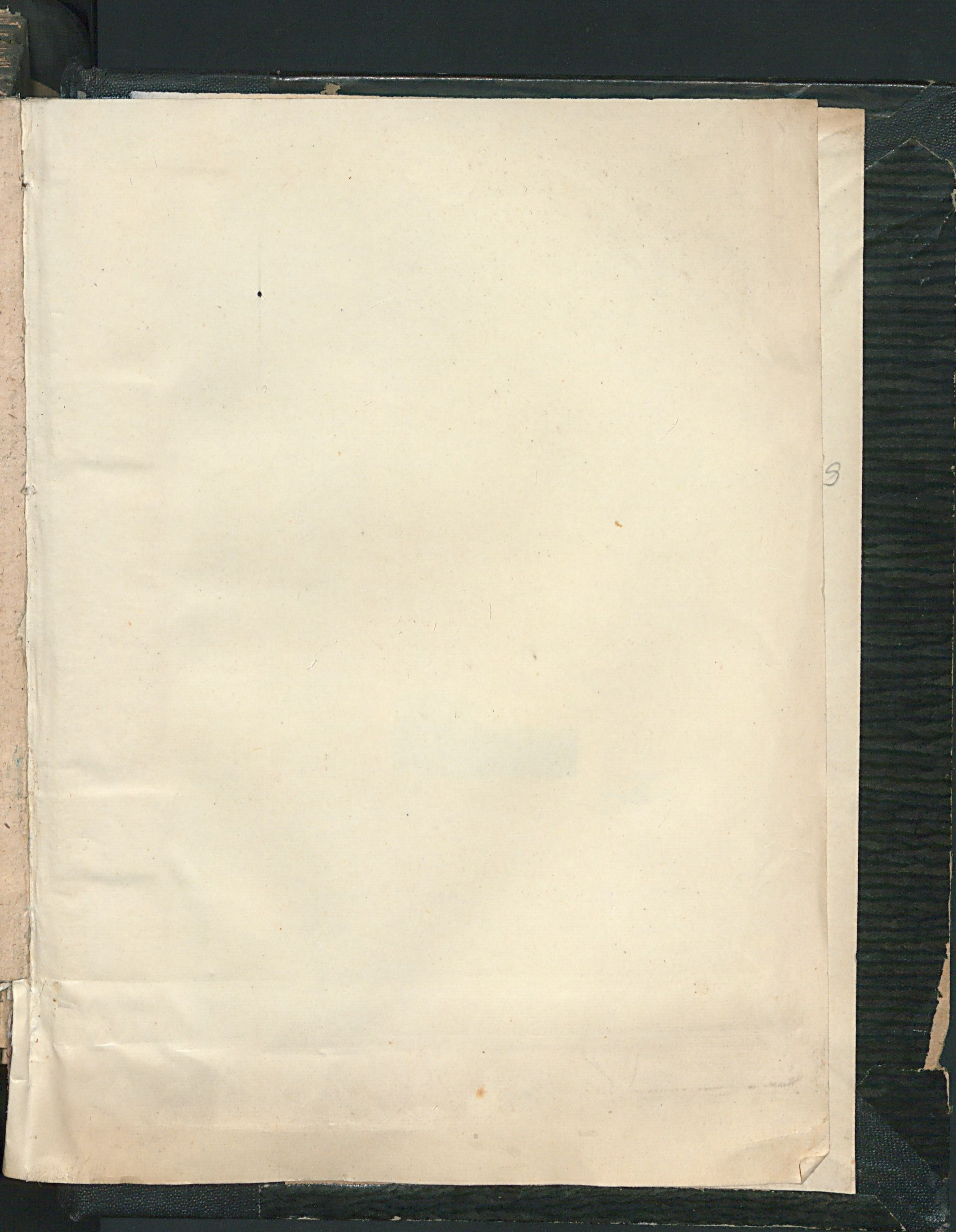
FINIS.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several lines and is difficult to decipher due to its low contrast and the age of the paper.

F I N I S

3

TRAUBENBURG, Diss., 1627-23

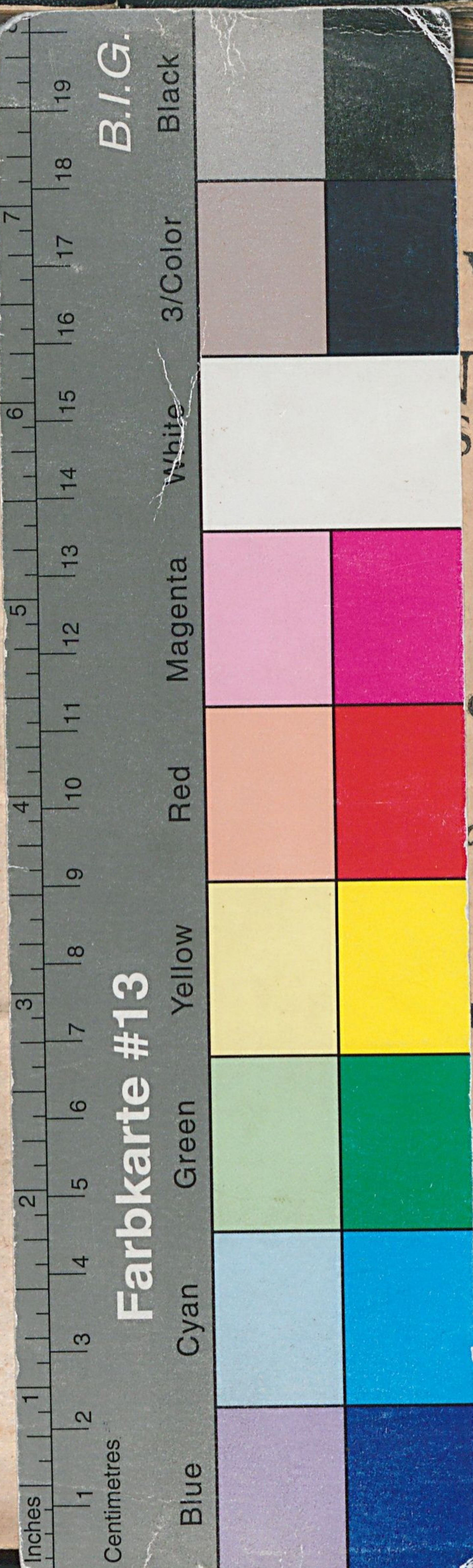
ULB Halle 3
004 527 275

Sl

1077

DISPUTATIO INAUGVRALIS

216.

De

1628, 11
~~xxxx~~
24

IVRE PATRO-
NATVS ECCLESIA-
STICO, TEMPORIBVS
MAXIME NOSTRIS AC-
commodata,

QVAM

Divina favente gratia & clementia,

CRETO NOBILISSIMÆ ET AMPLIS-
simæ in florentissima Argentoratensi
facultatis Juridicæ,

AD SVMMIS IN VTROQVE IVRE PRIVILE-
giis & honoribus DOCTORALIBUS ritè
obtinendis

Discutiendam proponit

ETERICH HEVCHELIN NEOBVRGO-
PALATINUS.

ARGENTORATI,

Excudebat PAULUS LEDERTZ,
M. DC. XXVIII.

6.

7-23

